

04-11 Ağustos 2014

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

92

Barış İLTER:	AB Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Ali GÜLMEZ:	Think -Tank Kuruluşları
Çağrı SAĞLAM:	Think-Tank Kuruluşları (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

FRANSA:

Natural Power Fransa'da Glennmont Ortaklar'ın iki rüzgar santralini işletmesini yönetmek için şirketle sözleşme imzaladı. Kontrat 14 MW'lık Fresnoy ve 6 MW'lık Frencq tesislerinin yönetimini kapsıyor. Natural Power şirketi, aynı zamanda rüzgar santrali yapımı sırasında Glennmont için "arka plan ticari hizmetler" sağlayacak. Şirket yönetiminden yapılan açıklamada, bu kontratın Avrupalılar için güvenilir bir tedarikçi tayin etmeleri yönünde bir olanak sağlayacağı belirtildi.

<http://renews.biz/71937/natural-power-scores-in-france/>

ALMANYA-HİNDİSTAN:

Alman güneş enerjisi teknolojisi Hindistan'a örnek model olma yolunda. Hindistan Hükümeti Alman güneş fiyatlandırma modeli kapsamında güneş enerjisinden enerji üretim miktarını 2022 yılına kadar 10 katına kadar artırmayı hedefliyor. Almanya'da yenilenebilir enerji teknolojilerini teşvik etmek için feed-in elektrik tarifeleri (tarife garantileri) tanıtıldı. Yenilenebilir enerji teknolojilerine yatırımı hızlandırmak için elektrik perakende fiyatlarının üzerinde feed-in tarifeler düzenlendi. 2013 yılında Almanya'da tüketilen enerjinin yaklaşık %25'i yenilenebilir enerjiden oluşmaktaydı.

<http://www.niticentral.com/2014/08/11/solar-energy-german-technology-can-help-india-235578.html>

POLONYA:

Polonya karbon-bağımlı ülkelere tazminat ödenmesi hükümlerini içeren mevzuat değişikliği ile enerji tasarrufu amaçlayan tasarımı onaylayabileceğini belirtti. Polonya, Avrupa enerji tasarrufu hedeflerinin destekleyebilir. Geçen ay, Avrupa Komisyonu Rus doğalgaz ithalatına Avrupa Birliği'nin bağımlılığını azaltmak için ortaya konulan çabaların bir parçası olarak yüzde 30 oranında enerji tasarrufu artırmak için yeni bir hedef ortaya koydu.

<http://www.trust.org/item/20140809083049-jm5ns>

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ABD-ÇİN:

Güney ve Doğu Çin Denizi'nde gerilim giderek tırmanmakta ve yeni dünya düzeninde yer edinmeye yönelik Çin-ABD arasında yoğun bir rekabet ve mücadele yaşanmaktadır. Diğer taraftan, geçtiğimiz günlerde Pekin'de gerçekleştirilen ABD-Çin Stratejik ve Ekonomik Diyalogu toplantısında mutabık kalınan sonuçların yarısı enerji, iklim ve çevre konularındadır. Bu durum, iki ülke arasındaki işbirliğinin gelişmesine işaret etmektedir. Enerji ve iklim değişikliği konularında dünyanın en büyük enerji tüketicisi ve üreticisi iki ülke arasında işbirliğinin geliştirilmesi, globalleşen dünyada aynı zamanda bir gerekliliktir. Çin, enerji hariç, dünyanın en büyük ihracatçısıdır; ABD ise halen en büyük tüketicidir. Ancak 2015 yılı itibarıyla, ABD dünyanın en büyük petrol üreticisi; Çin ise dünyanın en büyük petrol ithalatçısı olmaya hazırlanmaktadır. Dolayısıyla, önceki tek yönlü ticaret trafiği değişme potansiyeline sahiptir. Ayrıca, Çin şirketi CNOOC 2013 yılında Kanadalı petrol şirketi Nexen'i satın alarak, ABD'de büyük çaplı şeyl gaz, petrol ve altyapı yatırımı yapmaktadır.

<http://thedi diplomat.com/2014/08/energy-and-climate-collaboration-key-to-u-s-china-relations/>

JAPONYA:

Japonya'da uzun zamandır yeniden açılması beklenen bazı nükleer santrallerin, Nükleer Düzenleme Kurumu'nun güvenlik prosedürlerini yerine getirmediği ve inşa planlarını teslim etmediği gerekçesiyle açılması 2015'e ertelenebilir. Fukushima felaketi sonrasında Japonya'nın 48 nükleer reaktörünün tümü kademeli olarak çevrimdışı bırakılmıştı. Bu durum, elektrik santrallerini çalıştırmak için rekor miktarda LNG ve kömür ithalatına sebep olmuştur. Japonya'nın elektrik kamu kuruluşları geçtiğimiz üç yıl içinde 34 milyar dolardan fazla kayıpları olduğunu kaydetti. Nükleer santrallerin yeniden açılmasında gecikme meydana gelmesi elektrik fiyat artışlarını daha da tetikleyecektir.

<http://www.firstpost.com/world/japan-first-nuclear-energy-facility-to-restart-only-by-2015-1651911.html>

G.KORE-IRAK:

Hyundai Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanan raporda, Irak'taki krizin kötüye gitmesi durumunda Güney Kore'nin ekonomik büyümesi olumsuz etkileneceği Gayri Safi Milli Hasılası'nın %0.08 oranında azalacağı kaydediliyor. Böyle bir senaryoda, önümüzdeki 6 ay içinde petrol fiyatlarında ani olarak %30 artış olması bekleniyor. Bu senaryoda, İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatma riski göz önüne alınmaktadır. Eğer, Irak meselesi bölgesel bir krize dönüşmeye başlarsa, Güney Kore'nin Gayri Safi Milli Hasılasında 0.03 puanlık kayma olması beklenmektedir; petrol fiyatlarında önümüzdeki üç aylık dönemde %10 artış olması tahmin edilmektedir.

<http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20140810000236>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA-AB:

Avusturyalı Enerji Grubu OMV Başkanı Profile dergisine, Ukrayna krizinde Avrupa tarafından Moskova'ya dayatılan yaptırımların, Avrupa'ya Rus gazını getirmek için planlanan Güney Akım Doğalgaz Boru Hattı üzerinde hiçbir etkisi olmayacağını söyledi. OMV İcra Kurulu Başkanı Gerhard Roiss pazartesi günü Avusturya dergisine verdiği bir röportajda, yaptırımların söz konusu hat üzerinde hiçbir etkisini görmediğini belirtti. AB tarafından geçen hafta hayata geçirilen yaptırımlar Rusya'dan gelen gaz akışı dışında, petrol arama sahalarında kullanılan gelişmiş ekipmanlarının ihracatını ve Rusya bankalarının Avrupa sermaye piyasalarından uzun dönemli finans sağlamasının yasaklanmalarını içeriyor. Rus Gazprom ile Güney Akımın Avusturya'ya kadar uzatılması işlemlerinde anlaşma imzalandı ve şirketin sahibi Roiss Brüksel'in yaptırımlara rağmen boru hattının uzatılmasını kabul edeceğinden emin olduğunu belirtti. Tahmini 40 milyar dolara mal olacak Güney Akım, Ukrayna'yı atlayan bir güzergâh üzerinden Avrupa'nın merkezine Rus gazını taşımak için tasarlandı. Avrupa zaten gaz ihtiyacının üçte birinin tedariki için Rusya'ya bağlı ve bu miktarın yaklaşık yarısı Ukrayna üzerinden taşıyor. Avrupa Komisyonu, Güney Akım'ın üçüncü şahıslara erişim sunmadığı için AB rekabet hukukuna uymadığını söyledi. Güney Akım, Rusya'ya olan bağımlılığını azaltmak için arz kaynaklarının çeşitlendirilmesine yönelik AB politikasına karşı duruyor.

<http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL6N0Q90JS20140803>

RUSYA-AB-ABD:

Rus milyarder Gennady Timchenko, diğer Rus enerji şirketlerinin gelişen yaptırımlar döneminde Avrupa pazarında güçlükle ilerleyebileceğini söyledi. ABD ve Avrupa Devletleri Temmuz ayında Kremlin'in Ukrayna'daki kriz üzerindeki konumuna karşılık olarak Rus enerji şirketlerine karşı yeni ekonomik yaptırımlar yayınladılar. Timchenko Mart ayında yürürlüğe giren ABD yaptırımlarının hedef oldu. Rus ekonomisi gayri safi yurtiçi hasıladaki büyümesinin çoğu, büyük ölçüde petrol ve doğal gazdan gelen enerji ihracatına bağlı durumda. Timchenko Rus haber ajansı Itar-Tass Ajansına bir röportajında, Rus mevzuatının gaz ihracat pazarın hepsini Rus enerji şirketi Gazprom'un elinde bırakacağını, kendilerinin sürece karışmadığını ve büyük olasılıkla diğer Rus şirketlerinin zamanla Avrupa pazarına kabul edileceğini, ancak buna devletin karar vereceğini söyledi. ABD Enerji Bilgi İdaresi Enerji Dairesi istatistiksel kısmının yayınladığı Temmuz analizi, Rusya'nın doğal gaz ve ham petrol ihracatından neredeyse dört kat fazla gelir elde söyledi.

http://www.upi.com/Business_News/Energy-Resources/2014/08/04/Russia-examines-energy-in-sanctions-era/1731407155797/

RUSYA-ABD:

Küresel LNG arzı seçenekleri, özellikle Avustralya, ABD, Kanada, Papua Yeni Gine, Mozambik, Tanzania vb. gibi ülkelerde mantar gibi çoğalarak yeni inşa edilen LNG ihraç projeleri sayesinde genişliyor. Görünen o ki, muhtemel yakın bir gelecekte küresel LNG piyasasında ciddi bir rekabet yaşanacak. IEA tarafından gazın fiyatlanması anlamında "Gazın Altın Çağı" olarak nitelenen bu durumun şu anki yansımaları fazla bölgesel oldu ve LNG ihracatçıları sebebiyle Asya piyasalarındaki yüksek fiyatlarla kendini gösteren bu fiyat durumu havada kaldı ve belirsizliğini halen koruyor. BP İstatistiksel Dünya Enerji Haziran 2014 incelemesine göre, Rus doğal gaz üretim hacmi 2013 yılında ABD'nin toplam 687,6 milyar metreküp üretiminden sonra 604 milyar metreküp ile ikinci geldi. Ayrıca, boru hattı aracılığıyla doğal gaz ihracatında Rusya 2013 yılında yıldan yıla artışta 17,1 milyar metreküpten 211,3 milyar metreküpe ulaşarak ciddi bir genel yıllık artış kaydetti ve böylece dünyanın en büyük doğal gaz ihracatçısı olma konumunu güçlendirdi. Ancak, 2013 yılında Asya LNG ithalatının 238,1 milyar metreküp ile 13,5 milyar metreküp artarken, 2013 yılındaki Avrupa LNG ithalatının ise 51,4 milyar metreküp ile 16,8 bcm düşmesi dikkat çekici oldu. Bu rakamlar, talep artışını aynı zamanda Asya-Pasifik bölgesinin tahrik ettiğini belirtirken, özellikle Asya'nın mevcut ve gelecekteki uluslararası LNG ticaretindeki önemini göstermektedir.

<http://theenergycollective.com/jared-anderson/454226/ukraine-crisis-wake-geopolitics-and-case-european-lng-import-terminals>

RUSYA-UKRAYNA-AB:

Kiev ve diğer Ukrayna şehirlerinin sakinleri, hükümetin enerji tasarrufu için konut bloklarındaki ortak kazanları kapamasının ardından sıcak suyun bulunmamasıyla baş etmek zorunda kaldılar. Bu gelişme, Haziran ayında doğal gazı kesen Rusya'nın kararının ardından Ukrayna'nın önümüzdeki kışı nasıl geçireceği hakkındaki korkuları büyütüyor. Kiev'de Sovyet döneminden kalma konut bloklarında ortak ısıtma ve sıcak su belediye kazanlardan sağlanıyor. Sistem temizliği için her yaz bir hafta boyunca kesilerek bakım yapılıyor. Ancak yetkililer bu hafta, kışa yönelik gaz arzını korumak için sıcak suyun Ekim ayına kadar açık olmayacağını açıkladı. Sadece birkaç ay içinde, sıcaklıklar -20 santigrat derece civarına düşmüş olacak. Geçmiş yıllarda, Ukrayna Rusya'dan aldığı ucuz gaz güvenmiş ancak Moskova borç ödemeleri üzerinden bir anlaşmazlık nedeniyle Haziran ayında gaz tedarikini kesti. Ukrayna'nın devlet doğalgaz şirketi Naftogaz başkan yardımcısı Oleksandr Todiihuk, kendi vatandaşlarını zor zamanlara hazırlanması gerektiğini, Ukrayna'nın gerçekten zor bir kış ile karşı karşıya olduğunu söyledi. Şu anda Ukrayna'daki yeraltı depolama tanklarında bu yıl normal tüketiminin yaklaşık üçte birini karşılayacak yaklaşık 15 milyar metreküp gaz bulunuyor.

<http://www.voanews.com/content/ukrainians-urged-to-save-energy-as-russian-gas-shortage-hurts/1973374.html>

RUSYA-ABD-AB:

29 Temmuz'da Avrupa Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri ortak bir tavırla Rusya'ya karşı daha sert başka bir yaptırım paketi açıkladılar. Bunda enerji ve savunma sektörlerinin yanı sıra devlet kontrolündeki bankalar da hedefte. 1 Ağustos günü yürürlüğe giren önlemler, gelecekteki sözleşmeler ile sınırlı kaldı ve geriye dönük olarak uygulanmayacak. Ancak neler yapıldığı sorulmak zorunda ve yakın gelecek için bunlar ne anlama geliyor? Derin deniz petrol arama ve üretimi, Arktik petrol arama veya üretimi ve şeyl petrol projeleri için petrol arama teknolojisi ve sondaj ekipmanlarında AB ihracatı artık yasaklandı. AB'nin doğalgaz ithalatının yaklaşık üçte biri Rusya'ya bağlıdır ve boru hatları ile Rus gazı teslimi ham petrol ithalatından daha az esnek olduğu için doğal gaz sektörünü etkilenmeyecek ve enerji ekipmanı yasağı, sadece petrol endüstrisi için geçerli olacak. Savunma sektörü de yaptırımlara tabi olacak ve silah sistemleri ve çift kullanımlı teknoloji ihracatı da yasaklanacak. Yaptırımlar başlangıçta büyük petrol şirketi Rosneft, bağımsız doğalgaz üreticisi Novatek, Gazprombank ve Gazprom'un mali kolu da dahil olmak üzere Rusya'nın önde gelen şirketleri ile birkaç bankayı içeriyor.

<http://blogs.cfainstitute.org/investor/2014/08/07/what-do-western-sanctions-on-russia-mean-for-russian-companies/>

ORTA DOĞU & KUZZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

SUUDİ ARABİSTAN:

Kral Abdullah Şehri (K.A.CARE) için Yenilenebilir ve Atom Enerjisi, geçtiğimiz günlerde Şangay'da Çin Ulusal Nükleer Enerji Şirketi (CNNC) ile mutabakat zaptı imzalandı. Mutabakat barışçıl amaçlı nükleer işbirliği mekanizmalarını kapsıyor. Mutabakat Zaptı, K.A.CARE şirketinin Başkan yardımcısı Velid Hüseyin Ebu El- Farac ve CNNC şirketinin Finansal Başkanı tarafından imzalandı

Hükümetin tahminlerine göre, Krallık'ta elektrikte beklenen talebin 2032 yılında 120 GW'ı aşması bekleniyor. Alternatif enerji ve enerji tasarrufu tedbirleri uygulanmadığı sürece, enerji, sanayi, ulaşım ve deniz suyu tuzsuzlaştırma için ve fosil yakıt için genel talebin 2010 yılında günlük petrol eşdeğeri 3,4 milyon varilken 2028 yılında günlük petrol eşdeğeri 8,3 milyon varile büyüyeceği tahmin ediliyor.

<http://www.arabnews.com/news/saudi-arabia/614141>

İRAN:

İran'ın İhracat Kalkınma Bankası (IEDB) komşu Irak'a enerji nakli için bir proje finanse etmektedir. Proje 400-kilovolt elektrik iletim hattının yapımını içeriyor. Petrol Bakanlığı'ndan aktarıldığına göre projenin maliyeti 437 milyon artı 471 milyar İran Riyali. Proje iki hatlı fider, iki santral, 315-megavolt / amper trafo ve 50 megavatlık reaktör öngörmektedir.

<http://english.farsnews.com/newstext.aspx?nn=13930519000656>

İRAK:

Amerikan savaş uçakları IŞİD'in toplarını vurmasının ardından Kürt yönetimi kuzeydeki boru hattının normal bir şekilde çalıştığını söyledi. Diğer taraftan Brent Petrol 106,85 dolara kadar yükseldi fakat açıklamalardan sonra 105 dolara doğru düşüşe geçti.

<http://www.reuters.com/article/2014/08/08/markets-oil-idUSL4N0QE1CI20140808>

<http://www.brookings.edu/blogs/planetpolicy/posts/2014/08/06-us-leadership-climate-change-india>

ABD’NİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ LİDERLİĞİ HİNDİSTAN İLE BAŞLADI

Hindistan, ABD’nin iklim değişikliği ve enerji konularına nasıl angaje olabileceğine dair mükemmel bir örnek sunmaktadır. Gelişmekte olan ve enerji fakiri bir ülke olarak, Hintli liderler kendi ekonomik büyüme ve enerji refahında karbon temelli fosil yakıtları kullanmak konusunda ciddi bir çaba ile karşı karşıyadırlar. Buna rağmen, Hindistan karbon emisyonlarının etkilerini görmezden gelmeye devam ederse iklim değişikliği gerçekliği ile yüzleşecektir.

Eğer Hindistan büyümek istiyorsa, hem yoksulluğu azaltmak hem de bazı iklim değişikliği maliyetlerinden kaçınmak zorundadır ve bu da Batı ile uyumlu olup fosil temelli yakıtlardan kaçınarak mümkündür. Şu anda ABD, Hindistan’daki yeşil enerji büyümesini desteklemek için büyük bir fırsata sahiptir, bunu yaparak da kendi stratejik pozisyonunu geliştirebilir ve iklimimizin geleceğini istikrarlı hale getirebilir.

ABD burada duramaz, küresel seviyede enerji güvenliğini sağlamak için yeni düzenlemeler kurarak liderliği ele almalıdır. Önde gelen iklim değişikliği üzerine çalışan bilim adamları tarafından önerilen bazı seçenekler masada yer almaktadır. Bu öneriler farklı disiplinlere ve politikalara dayalı olsa da hepsi temelde üç kritik noktaya temas etmektedir: Hepsi en önemli ekonomilerde başlamalıdır ve hepsi diplomatik yenilik gerektirmektedir.

The Electric Power Research Institute

http://www.epri.com/Our-Work/Documents/Fossil%20Fuels/Enhancing_WorkhorseGas.pdf

DOĞAL GAZ SANTRALLERİNİN BAKIM VERİMLİLİĞİNİN ARTTIRILMASI

Doğal gaz fiyatlarının düşmesi ve kömür yakıtlı santrallerin emisyon düzenlemelerinden etkilenecek olması tesislerin artan oranlarda doğal gaza kaymalarına neden olmaktadır. Gaz türbinli kombine çevrim santrallerinin verimlerinin %60'ın üzerine çıkması da bu santrallerin baz yük santralleri olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Bu değişiklikler de bakım planlarında beklenmeyen değişikliklerin olmasına neden olmaktadır. Bu durumda bakımların santraller özelinde şartlara karşılık gelecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Kömür ve nükleer santraller için uzun dönemli bilgi olmasına rağmen kombine çevrim santrallerinde bu bilgi henüz oluşmamıştır. EPRI kombine çevrim santrallerinde bu bilgi dağarcığının oluşturulması ile güvenilir ve sürekli bir bakım programı çıkarmaya çalışmaktadır.

Daha İyi Veriye İhtiyaç Duyulması

Piyasada faaliyet gösteren bir firma yetkilisi, “Doğal gaz santrallerimizin bizim planladığımız yıllık çalışma süresinden daha fazla çalıştığını tespit ettik, ayrıca santrallerimizin bu çalışma koşullarına göre dizayn edilmediğini fark ettik. Bakım programlarının değişikliğe uğraması da sürdürülebilir operasyon güvenliğinin tehlikeye atılmasına neden olmaktadır.” Şeklinde yorum yapmaktadır.

Başka şirket yetkilileri ise ellerinde ilave yatırım yapmalarına ya da sadece mevcut yatırımlarını sürdürmelerinin gerektiğine dair bir takım çalışmalar yaptıklarını ancak gerekli verilerin bulunmamasından dolayı bu çalışmayı tamamlayamadıklarını bahsetmektedir.

Santral Odaklı Bakım Planları

Santralden santrale işletme koşullarında farklılıklar olması nedeni ile farklı yerlerde olan santrallerden veriler toplanılarak esnek bir yaklaşımın oluşturulması amaçlanmaktadır. Oluşturulacak verilerin yıllık 10-20 milyon dolar fayda sağlayacağı düşünülmektedir.